Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 136 (4772)
ПЯТНИЦА
июлиин
13
1945 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэ

Дайн сэрэгэй ба сэрэгэй ажалай шэрүүн хатуу hургуули гараад армиhаа бусажа ерэhэн дайшалхы нүхэдүүд хадаа манай ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажалые саашадань хүгжөөхэдэ шухала удхатай байха бэзэ гэжэ найданам.

(М. И. КАЛИНИН).

СССР Польша хоерой эд бараа үгэлсэжэ байха тухай Худалдаа-наймаанай Договор болон Хэлсээн дээрэ гар табилга

Байгша оной июлиин 7-до Москвада ССР Союз ба Польско Республикын хоорондо Худалдаа-наймаанай Договорто, тэрэшэлэн бэе бэедээ эд бараа үгэлсэжэ байха тухай Хэлсээндэ гар табилга болобо.

Худалдаа-наймаанай Договор болбол хоёр Талаhаа экономическа харилсаануудаа өөhэд хоорондоо хани барисаанай эб найрамдалай талаар али болохоор хүгжөөхэ болон бүхэжүүлхэ ябадалые тогтооно. Туо Договор болбол хоёр Талаhаа бүхы экономическа харилсаануудаа hайн болгохо ябадалые хараална.

1939 ондо СССР Польша хоёрой хоорондо баталагдаhан Худалдаа наймаанай Хэлсээнэй ёhоор, бүхэли жэл соо 28 миллион американска доллар сэнтэй эд-бараа худалдаха гэжэ тогтоогдоhоной орондо, харин мүнөө эд бараануудые бэе бэедээ үгэлсэхэ тухай Хэлсээн болбол байгша оной хоёрдохи хахад соо дүн хамта 120 миллион американска доллар тухай сэнтэй советскэ эд бараанние Польшадо абаашаха ба польско эд бараануудые Советскэ Союзда асархаар хараалhан байха юм.

Польшаhоо Советскэ Союзда 5 миллион тонно шулуун нүүрhэ ба кокс, 67 мянган тонно булад ба түмэр, 5 мянган тонно цинк, 70 мянган тонно цемент, 25 мянган тонно кальцинированнэ сода, тэрэшэлэн Советскэ Союзhаа абаашагдаhан түүхэй эдээр бүтээгдэhэн эд бүд ба нооhон эд бараан үгтэхэ байна.

Советскэ Союзhаа Польшадо 250 мянган тонно түмэр, 30 мянган тонно марганцева руда, 25 мянган тонно хүбэн, 3.000 тонно тамхи, 2.400 тонно улаhан, 40 мянган тонно апатит, целлюлоза, саарhан болон бусад эд бараанууд болоно.

Польшаhоо Советскэ Союзай худалдан абалга хадаа Советскэ Союзда тон хэрэгтэй болохо польско эд бүд, шулуун нүүрhэ, металл, химическэ болон бусад эд бараа асарха харгыень нээжэ үгэхэ юм. Советскэ түүхэй эдые Польша худар абаашаха ябадал хадаа польско ажаүйлэдбэриин предприятинуудай олонхи hалбаринуудые советскэ түүхэй эдээр хангаха арга бии болгоно.

Эд бараа бэе бэедээ үгэлсэжэ байха тухай Хэлсээндэ ба Худалдаа-наймаанай Договорто СССР Польша хоёрой гараа табижа баталhан ябадал хадаа тус хоёр оронуудай хоорондохи экономическа холбоо барисаанай саашадаа hалбаран бадархадань таатай ушар байдал бии болгожо, фашистска Германида эсэргүү хамтын тэмсэл соогуур бии болоhон аад, эбтэй байха, өөhэд хоорондоо харилсан туhалха болон дайн сэрэгэй хойто тээ хани барисаатай байха тухай 1945 оной апрелиин 21-дэ баталагдаhан Договороор бүхэжүүлэгдэhэн эб найрамдалые хүгжөөхэнь лабтай.

Худалдаа-наймаанай Договорто ба бэе бэедээ эд бараа үгэлсэхэ Хэлсээндэ гарнуудаа табигшадые нэрлэбэл: советскэ зүгhөө—Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссар А. И. Микоян ба Польско зүгhөө—Ажаүйлэдбэриин Министр господин Г. Минц гэгшэд болоно.

Дурсагдаhан документнүүдтэ гарнуудаа табиха дээрэнь Советскэ Союзай зүгhөө байлсагшадые нэрлэбэл: СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский, Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссарай Орлогшонор Б. А. Сергеев, М. Р. Кузьмин ба И. Ф. Семичастнов, НКВТ-гэй Коллегиин Член П. Н. Кумыкин, СССР-эй НКИД-эй Коллегиин Член В. С. Геращенко, Польшадо hуугаа СССР-эй Худалдаа-наймаанай Түлөөлэгшэ М. Г. Лошаков, СССР-эй НКИД-эй Таhагые даагша А. Н. Абрамов ба Наркомвнешторгын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд болоно.

Польско республикын зүгhөө байлсагшадые нэрлэбэл: СССР-тэ hуугаа Польско Республикын Элшэн Сайд господин З. Модзелевский, гадаадын худалдаа-наймаанай Управлениин Главна директор господин З. Вырозеибский, Ажаүйлэдбэриин Министрэй Орлогшо господин Ружанский, Польско Посольствын Худалдаа-наймаанай Атташенүүд господин Кабасинский ба господин Заушница, Шулуун нүүрhэ наймаалха Управлениин дериктор господин Горончко болон гадаадын худалдаа-наймаапай Управлениин Таhагай Начальник господин Бропзафт гэгшэд болоно.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Дотоодын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай ба Гүрэнэй Аюулгүйе сахиха Арадай Комиссариадай начальствующа составай нэрээргэнүүд, хубсаhанайнь формонууд болон илгаа тэмдэгүүд тухай

Дотоодын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай органуудай начальствующа составта тусхай нэрээргэнүүдые бии болгохо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1943 оной февралиин 9-дэ гаргаhан Указай 1-дэхи параграфые hэлгэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **тогтоохонь хадаа:**

1. Улаан Армиин офицерскэ составта болон генералнуудта тогтоогдоhон сэрэгэй нэрээргэнүүдые СССР-эй Дотоодын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай болон Гүрэнэй Аюулгүйе сахиха Арадай Комиссариадай органуудай начальствующа составта бии болгохо.

2. Улаан Армиин генералнуудта ба Уhан-Сэрэгэй Флодой адмиралнуудта тогтоогдоhон хубсаhанай формонууд болон илгаа тэмдэгүүдые НКВД—НКГБ-эй сэрэгүүдэй ба органуудай генералнуудта бии болгохо.

Ажаглалта: НКВД—НКГБ-гэй сэрэгүүдэй ба органуудай офицерскэ составта бии байhан хубсаhанай формонууд ба илгаа тэмдэгүүдынь урдынгаа янзаар байха.

3. Улаан Армиин офицерскэ составта ба генералнуудта, Уhан-Сэрэгэй Флодой адмиралнуудта эрхэнүүдые ба хүнгэлэлтэнүүдые олгохо тухай СССР-эй Правительствын гаргаhан бүхы шиидхэбэринүүд хадаа НКВД—НКГБ-гэй сэрэгүүд ба органуудай офицерскэ составта, генералнууд ба адмиралнуудта адли хүсэтэйгөөр хабаадаха юм гэжэ тогтоохо.

4. СССР-эй Дотоодын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар ба Гүрэнэй Аюулгүйе Сахиха Арадай Комиссар болбол НКВД—НКГБ-гэй органуудай дээдэ начальствующа составта шэнээр аттестаци хэхэ болоно, тиихэдээ гүрэнэй аюулгүйе сахиха комиссарнуудай тусхай нэрээргэ абаhан хүнүүдтэ тэрээнтэй зохилдохо генеральска нэрээргэ олгогдохо байhыень хүтэлбэри болгохо байна. НКВД—НКГБ-гэй хүдэлмэрилэгшэдтэ генеральска нэрээргэнүүдые олгохо тухай Тогтоолой проектые СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй баталамжада табиха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль, 1945 оной июлиин 6.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Советскэ Союзай Маршал гэhэн сэрэгэй нэрээргые Берия Лаврентий Павловичта олгохо тухай

Советскэ Союзай Маршал гэhэн сэрэгэй нэрээргые **Берия** Лаврентий Павловичта олгохо.

СССР-эй Севнаркомой Хэрэгүүдые эрхилэгшэ Я. ЧАДАЕВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной июлиин 9.

Армиин Генерал гэhэн сэрэгэй нэрээргые Меркулов Всеволод Николаевичта олгохо тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоол

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй **тогтоохонь:**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1940 оной майн 7-ой Указаар тогтоогдоhон Армиин Генерал гэжэ сэрэгэй нэрээргые **Меркулов** Всеволод Николаевичта олгохо.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ И. СТАЛИН.
СССР-эй Совнаркомой Хэрэгүүдые эрхилэгшэ Я. ЧАДАЕВ.

Москва, Кремль. 1945 оной июлиин 9.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэhөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэhөө шагнаха гэбэл:

Юhэн хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. НЕРОДОВА Саломонида Ипатьевнае—Прибайкальска аймагай «Путь Социализма» колхозой колхозница.

Найман хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БУРЦЕВА Татьяна Николаевнае—Бичурын аймагай «Искра Ильича» колхозой колхозница.

2. ПАНЬКОВА Нина Ивановнае—Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. Сафонова Анастасия Демидовнае—Бичурын аймагай «Красный Боевик» колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Үнгэрhэн походуудай алдарта замаар

ИЛАЛТАТА ХАБАРАЙ hҮНИ

Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэхэ болоhон hүүлшын үе байгаа hэн.

Украинец Федько, забайкалец Нимаев ба белорусс Галко гэгшэд манай тагнуулшадай бусаха харгыень хамгаалжа ябаhаар пулемёдоор хоройлон буудаhан сахариг соо орошобод. hомонууд аадар шэнгеэр бууж а, Федькогой хүл хуха шэрбэжэ, Нимаевайнь зүүн мүр нүхэлжэ гаршаба. Галко хадаа Федькое үргэлжэ, Нимаевынь бүтэн гараараа туhалалсан мүлхижэ эхилбэд...

Дайн тухай түүхэшэд бэшэхэдээ ехэ үйлэнүүдые абадаг заншалтай: батальон, полк ба дивизи тухай; пулемёт ДЗОТ-уудые урбуулжа үртэhэ зумгаал болгодог батарейнүүд ба танкын обороные сүмэлэлгэ тухай; НП-hээ дайн байлдаание ударидагша командирнууд ба ехэ ехэ сохилто тухай; тиигээд буу зэбсэгээ хаяжа дайсанай тэрьелдэг тухай; мэнайхинай дээрэнь ялардаг илалтын наран тухай. Мүнөө ехэ үйлэгүй дайнуудай уршагта нэгэн hүни байгаа. Наран аргагүй холо, арюунаар hанагдана. Энэ хооhон харанхыда ухаан дарагдана. Дахин нараяа харадаг hаа!..

Нюргаар энэ аймшагтай hүнииhөө шоргоолзод гүйлдэжэ эхилнэд.

Нюдэндэнь снарядаар урбуулагдашаhан дэлхэйн заахан заха, хухаржа hангиилдашаhан hөөг бургааhа, оёортоо уhагүй нүхэнүүдhээ бэшэ юушье үзэгдэнэгүй. Нигэжэ гасаалуулагдашаhан талаяа хамгаалха уялгатайгаа ойлгожо, оролдожо ябанад.

Дайсан нюргаруунь буудаад hаланагүй. Дээгүүрнь hомон эшхэрэлдэнэ.

Удаан нүхэ, hүбэ, hөөг соогуур урбалдаhанайнгаа удаа, эдэ шархатагша хоёрынь батальондоо ошожо, санитарые асара, тэрэгүйдэ үглөөш болтор эндэhээ гаража шадахагүйбди гэжэ Галко гэгшээ эльгээбэд.

Тиигээд хоюулан шуhаа адхаhандаа, ехээр хүсэлhэндөө эсэжэ hуларшоод, тэнхээгээ барагдажа hөөг доро хэбтэбэд. Нүхэрнай эрьежэ ерэхэ гээшэ гү гэжэ бодонод. Галко гээшэнь дайлалдаанда түргэн аашатайгаараа hайшаагдадагшье hаа хүнгэн юумые амараар бододог сэхэ хонгор хүн юм hэн.

Тиигэбэшье дайн соо хүн түргэнөөр хубилдаг даа. Дайнай нүхэр гээшэ аргагүй хүндэтэй, үнэтэй, тиимэhээн найдамтай байдаг.

Мүнөө иигэжэ Федько Нимаев хоёр үбшээ шанга барин хэбтэнэд. Нүхэдэйнгөө дунда дахин орохо гэhэнhээ бэшэ юумэ ухааень эзэлнэгүй. Түргэнөөр лэ бусажа ерэhэй. Федько үбшээ мартахын тула нютаг тухайгаа хөөрэжэ эхилнэ.

Үргэн Днепрын уужам эрье тала, гэрэй оройгоор hанжашаhан топольнуудай набша, наран сэсэгтэй огородууд, дуута басагад тухай хэлэжэ хөөрөөгөө үе-үе үбшэндөө барюулан таhалдуулна. Зоболонhоон духань хүйтэн хүлhөөр хушагдана.

Нимаев өөрынгөө нютаг, Забайкальска тайга, тала нара hанан анирггүй шагнажа хэбтэнэ. Нүхэрөйнгөө хөөрөөгөө таhалдуулхада инаг басаган тухайнь hурана... Тиигээд түрэhэн нютаг, Байгалай эрье, Сэлэнгын тала тухайда хөөрэнэ.

Нэгэтэ зун пионерскэ лагерьта вожатаар байхадаа Люба гэжэ басагантай танилсажа, хада уhаар сэнгэдэгээ, hүүлдэнь дуралшаhанаа, амарха сагайгаа үнгэрхэдэ нютагаа бусабашье, Любаяа ходо hанажа ябадагаа, бэшэг бэшэжэ нэгэ харюу абаад бэшэгэй таhалдашаhание хөөрэнэ.

—Тэрэнhээ хойшо абяа анир гүй. Хаана юумэ ааб даа, баhа нэгэ тээ нам тухай бодожошье ябаа лэм даа.

Мүнөөшье хүртэр бэшэгынь хадагалжа ябадагаа, сүлөөтэй сагай гарахада бэшэгэйнь үгэ бүрие шалгажа хэды дахин уншадагаа, Любынгаа нюур хасарыень, нюдэ нидхыень hанадагаа...

—Хаана юумэ ааб даа, мүнөө Люба? Юу хэдэг хаб, дайнай hүүлдэ уулзахагүй гээшэ гүбш?

—Иимэ юумэ тохёолдодог даа... —гээд Федько гэнтэ гартань аhашана. Хүнэй ябаха дуулдана. Галко ерээ гү?... Дуугаралсана. Немецүүд!...

Зүүн тээhээ тэнгэри туяаржа эхилбэшье, бүрхэг харанхы зангаараал байна. hалхи hэбшээгүй. Үхээриин янзатай... Дээрэнь гурбан фрицүүд орожо ерэбэд. Обеоороогүй, хажуугарнь минэнүүдые табина...

—Хальт!—Нимаев автомадаа үргэн бодоно. Фрицүүд сошордожо мухарилдашана. Тэрьелхые хүсэхэдэнь Федько хэбтэмгэшээ үрдижэ очередь табина. Хоёрынь унаба. Гурбадахинь хашхаран арилшаба. Хойноhоонь бууданад—тудаагүй.

... Удангүй зургаан немецүүд хоргодоhоор ерэбэ. Тэнсэлгүй дайн эхилбэ. Нимаев ганса гартайгаа мартажа, hомонойнгоо дууhашахада автомадайнгаа хасараар сохилдожо эхилбэ. Федько буугаа орхижо бодохын аргагүй, хутагадаа аhаба. Нэгэ дүтэлжэ ерэгшые хэбтэмгэшээ гэдэhэруунь хадхажа унагаана. Фрицүүд амидыгаар абахые оролдоhон хэбэртэй, аргагүй үhэрсэлдэнэд. Энэ носолдоон соогоо гурбанинь голоо таhаржа унаба, гэнтэ нэгэнь муухайгаар хашхаржа ара тээшээ заана. Бэшэниинь эрьежэ, ухаагаа алдан ябууд дундаа эдэ хоёрой толгойруу автомадуудайнгаа очереть табин гүйлдэшэнэд.

Галко хоёр улаанармеецтэй хамта бусажа ерэбэ. Фрицүүд тэрьелхые оролдобошье hомондонь хүсэгдэжэ hуналдашанад.

Галко нүхэдтөө ерээ, теэд хожомдошоо. Федько Нимаев хоёрой толгойhоо шуhан hуршаганана.

Малгайгаа абажа дээрэнь зогсобод...

Үглөөниинь хүhан шугын захада хүдөөлүүлбэд. Хабарай хүhан наранда ялалзана. Тойроод хуу шуhаншье hаа зүрхэ айлганагүй,— энэ үнэн хэрэгэй түлөө адхарhан шуhан! Хабарай үдэр гашуудалай агаартайшье hаа илалтын хүсөөр амилна.

Эдэнэй юрын могилкануудые хабарай түрүүшын сэсэгээр хушажа гоёобод. Арюун агаарта, хабарай аргагүй үндэр, юрын нюдэндэ хүрэгдэшэгүй тэнгэриин хушалта доро эдэ хоёр омог, hаймhархалгүй. үнэншэ солдадуудай бэе хадагалагдаба.

Иигэжэ Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө, нэрэ түрын түлөө унагшадта алдар соло! Үсэгэлдэр эдэнние обеордоггүй байгаа hаа, мүнөө хүндэтэйгөөр дээрэнь малгайгаа абанабди.

Эдэнэй hүүлшын замые хабарай сэсэгээр, хабатай ехэ илалтын духаряагаар шэмэн ёhолоебди!...

Цыбикжап СУЛЬТИМОВ.

Кенигсберг.

Даниин Онсо Элшэн түлөөлэгшэ ба Бүрин эрхэтэ Министр господин Т. Дессинг гэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. И. Калининда этигэмжынгээ грамотые барюулба

Июлиин 10-да Кремль соо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. И. Калинин Даниин Онсо Элшэн түлөөлэгшэ ба Бүрин эрхэтэ Министр господин Т. Дессингтэй уулзажа, тэрэнь өөрынгөө этигэмжын грамотые барюулба.

Этигэмжын грамотые барюулган дээрэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо С. А. Лозовский, СССР-эй НКИД-эй Протокольно таhагые даагша Ф. Ф. Молочков, СССР-эй НКИД-эй 5-дахи Европейскэ таhагые даагшын уялга дүүргэгшэ М. С. Ветров байлсабад.

Этигэмжын грамотые барюулhанай hүүлээр М. И. Калинин болбол господин Т. Дессингтэй хөөрэлдэhэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Улаан Армиин Ленинградска Агаарай-сэрэгэй Академиие Улаан тугай орденоор шагнаха тухай

Дээдэ мэргэжэлтэй авиационно кадрнуудые hурган бэлдэхэ талаар гайхамшаг ехэ амжалтатай байhанайнь түлөө, Улаан Армиин Ленинградска Агаарай-сэрэгэй Академиие Улаан Тугай орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

1945 оной июлиин 9. 1945 оной июлиин 9.

Улаан Армиин Ленинградска Агаарай-сэрэгэй Академиин начальник инженерно-авиационно албанай генерал-майор ПОНОМАРЕВТО

Ленинградска Агаарай-сэрэгэй Академиие Улан Тугай орденоор шагнаhантайнь дашарамдуулан, тэрэ Академиин генеральска, офицерскэ, профессорско-hургагшанарай, мүн hурагшадай ба хүлhөөр алба хэгшэдэй составые амаршалаад, дээдэ мэргэжэлтэй кадрнуудые hурган бэлдэхэ ба авиационно эрдэм наукые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта түйлахыетнай хүсэнэб.

Оборонын Арадай Комиссар
Советскэ Союзай Генералиссимус И. Сталин.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

„Красная Звезда" газетые Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Улаан Армиин личнэ составые политическэ талаар хүмүүжүүлхэ ба дайшалхы талаар мэргэжүүлэн hургаха ябадалда ехэхэн ба үрэтэй хүдэлмэри хэhэнэй түлөө болон фашистскэ Германиие хүсэд дүүрэн бута сохихо хэрэгтэ улаанармеецүүд, сержантнууд, офицернүүд ба генералнуудые эдибхитэйгээр элсүүлhэнэй түлөө «Красная Звезда» газетые **Улаан Тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной июлиин 9.

БУУ ЗЭБСЭГЭЙ АРАДАЙ КОМИССАРИАДАЙ М. И. КАЛИНИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ № 8 ЗАВОД

Заводой директор нүхэр ФРАТКИНДА
Главна инженер нүхэр ТРИТКОДО
ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторг нүхэр МЕЗЕНЦЕВТЭ
Завкомой түрүүлэгшэ нүхэр ТАТЬЯНИНДА
ВЛКСМ-эй ЦК-гэй комсорг нүхэр ШУВАЕВТА

Улаан Армида хэрэгтэй артиллериие нилээд олоор бүтээн гаргаhан ажаүйлэдбэриин ехэхэн илалта түйлажа, энээнтэй дашарамдуулан тус заводые Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай 1-дэхи зэргын орденоор шагнаhан хадань, тус заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад таанарые амаршалнаб.

Танай заводой конструкторнуудай зохёон байгуулhан Эсэгэ ороноймной хүсэн түгэс зенитнэ артиллери гээшэ дайсание газарташье, агаарташье амжалтатай hайнаар хяа сохиhон байна.

Таанарай эршэтэй шангаар хэhэн ажал хадаа гитлеровскэ Германиие даража, дайн сэрэгые илалта түгэлдэрөөр дүүргэхэдэнь шэн зоригто Улаан Армидаа айхабтар ехэ туhалhан байна.

Улаан Армидаа хэрэгтэй артиллериие ба мүн манай арадай ажахыда хэрэгтэй тухеэрэлгэ зэмсэгүүдые энээнhээ хойшо нарижуулан hайжаруулха ба бүтээн гаргаха шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлахыетнай хүсэнэб.

И. СТАЛИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Буу зэбсэгэй Арадай Комиссариадай М. И. Калининай нэрэмжэтэ № 8 артиллерийскэ заводые Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай 1-дэхи зэргын орденоор шагнаха тухай

Улаан Армиие артиллерийскэ буу зэбсэгээр хангаха тушаа Гүрэнэй Оборонын Комитедэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэhэнэй түлөө буу зэбсэгэй Арадай Комиссариадай М. И. Калининай нэрэмжэтэ № 8 артиллерийскэ заводые **Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай 1-дэхи зэргын орденоор** шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной июлиин 9.

Шүүбэриин хоёр тираж

Июлиин 10-да Москвада Союзуудай Байшанай Октябрьска зал соо Хоёрдохи Табан жэлэй (дүрбэдэхи гаргалга) Урьhаламжын ба ССР Союзай Обороные бүхэжүүлгын Урьhаламжын шүүбэритэ хоёр тираж болоо.

Хоёрдохи Табан жэлэй Урьhаламжын тираж соо 293.420.000 түхэригэй 1.800.000 шүүбэринүүд наадагдаа.

ССР Союзай Оборонын бүхэжүүлгын Урьhаламжын тираж соо 72.588.000 түхэригэй 442.550 шүүбэринүүд наадагдаба.

(ТАСС).

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

4. ГНЕУШЕВА Евдокия Ивановнае—Бичурын аймагай Бичура тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АНТОНОВА Ирина Филимоновнае—Улан-Удэ городой Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. АНЦИФИРОВА София Алексеевнае—Улан-Удэ станциин Депогэй бухгалтер.
3. ГАБАЙДУЛИНА Бибиасмые—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ОКРУГИНА Анастасия Алексеевнае—Улан-Удэ городой Пригороднэ районой сенобазын хүдэлмэришэн.
5. СВИРИДОВА Мария Васильевнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ЧИСТЯКОВА Ефимия Федоровнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
7. ЯХОМОВА Мария Федоровнае—Улан-Удэ городой Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. БАЙМЕНОВА Камазае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БАГУЛОВА Афанасья Ивановнае—Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. КОВАЛЕВА Любовь Григорьевнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. КУЗЬМИНА Наталья Мартыновнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ЛЕОНОВА Неонила Петровнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой ПВЗ-гэй ОРС-ын хүдэлмэришэн.
6. НИКИТИНА Елена Моисеевнае—Улан-Удэ городой Городской районой БМАССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи хозуправлениин хүдэлмэришэн.
7. ОВИЧ Клавдия Михайловнае—Улан-Удэ городой Заводской районой Мехтехникумэй хүдэлмэришэн.
8. ПЕТРОВА Лукерья Ивановнае—Бичурын аймагай «Красное Знамя» колхозой колхозница.
9. ПАВЛОВА Фитинья Потаповнае—Бичурын аймагай «Сталинский Путь» колхозой колхозница.
10. ФЕДОРЕЦ Парасковья Федоровнае—Улан-Удэ городой Заводской районой № 9 столовын хүдэлмэришэн.
11. ШУХОВА Анна Михайловнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АФАНАСЬЕВА Арина Панкратовнае—Бичурын аймагай «Безбожник» колхозой колхозница.
2. АФАНАСЬЕВА Харитинья Никитьевнае—Бичурын аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
3. ВИЛЮЖАНИНА Анастасия Андреевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ВОЛОШИНА Анастасия Петровнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ГРИГОРЬЕВА Лидия Никифоровнае—Бичурын аймагай Бичура тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ГЕРАСИМОВА Елена Гавриловнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
7. ДЕНИСОВА Евдокия Ивановнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
8. ЗАЙЦЕВА Анна Евдокимовнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ИВАНОВА Екатерина Егоровнае—Бичурын аймагай «Искра Ильича» колхозой колхозница.
10. КУПРИЯНОВА Варвара Терентьевнае—Бичурын аймагай «Безбожник» колхозой колхозница.
11. КАУРОВА Акулина Филипповнае—Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
12. КРУГЛОВА Агафья Платоновнае—Улан-Удэ городой Заводской районой № 23 һургуулиин хүдэлмэришэн.
13. КРИВОШАПКО София Прокопьевнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
14. КУЗУБАЕВА Нуржиман—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
15. ЛИТВИНЦЕВА Варвара Павловнае—Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Авангардынхидай уряалда харюу

Үбһэ үдэр һүнигүй хуряаха!

Бүхэреспубликанска мүрысөөндэ оролсобо

«Авангардынхидай» патриотическа үүсхэлээр дэлгэржэ байһан бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ Закаменай колхозууд олоороо оролсожо байна. Тэдэнэр үбһэхуряалгые эрхим болзорнуудта һайн шанартайгаар үнгэргэхэ шухала хэмжээнүүдые хараалһан социалистическэ уялгануудые абана.

Сагаан-Мориной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, «Утаата Далахай», «Май 1», Молотовой, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд үбһэ сабшаха, силос дараха, набшаһата тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдые нэгэн доро эршэмтэйгээр ябуулжа байха юм. Аймагай колхозуудай олонхидынь үбһэхуряалгада һайн бэлэдхэл хэһэн байна. Үбһэ хуряалгын машина зэмсэг гэхэ мэтын бүхы хэрэгсэлнүүд хаһа болзор соогоо һайн шанартайгаар бэлэдхэгдээ. Бүхы колхозууд үбһэхуряаха ба силос дараха хүдэлмэринүүдтэ хабаадаха колхознигуудай хүсые зүбөөр хубаарилһан байна.

Үбһэндэ үнинһөө хойшо һайнаар бэлэдхэһэн эдэ түрүү колхозууд «Авангардынхидай» үүсхэлээр бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод байхадаа абаһан уялгануудаа заатагүй дүүргэжэ, хэлэһэн үедөө хүсэд хүрэхын түлөө эрид шангаар тэмсэнэд.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Үбһэндөө жэгдэрэн оронхой

ТАРБАГАТАЙ. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай колхозууд үбһэхуряалгада жэгдэрэн орожо байна. Сабшалан дээрэ үнихэн гаража түүбэрилэн сабшаһан колхозууд олон бухалтай болонхой.

«Победитель» колхоз тарилгаяа дүүргэһэнһээ хойшо үбһэ хуряалгада бэлэдхэжэ эхилээ һэн. Тэрэнэй ашаар тус артелиин члениүд үбһэндөө эмхитэйгээр орожо, һүрэг малдаа садхалан тэжээл бэлэдхэхын түлөө үдэр һүнигүй тэмсэжэ байха юм. Үбһэндэ гараһан 40 гар хажууршад түрүүшын үдэрнүүдһээ хойшо үндэр бүтээсэ ба эмхитэй ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Бага-Куналейн сельсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үбһэхуряалгада аймаг соогоо түрүүлэн ороһон юм. Тиин, түрүүшын хэдэн үдэрнүүд соо хорин гар хажууршад ба косилкашад ургасатай сабшалан түүбэрилэн хуряажа нилээдгүй олон гектар сабшаба.

Июлиин 8—9-эй үдэрнүүдтэ Надеенскэ сельсоведэй «Искра», Куйтунска сельсоведэй Ворошиловай, Жиримскэ сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозууд үбһэхуряалгада жэгдэрэн оробо.

Үбһэхуряалгые саг болзор сооһь гээлтэгүйгөөр хуряахын түлөө республикын бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые социалистическэ мүрысөөндэ уряалһан Иволгын аймагай «Авангард» гэжэ хүдөө ажалай артелиин членүүдэй хандалгые Тарбагатайн бүхы колхозууд зүбшэн хэлсэжэ һайшаагаа. Тиин, аймагай бүхы колхоз, бригада, звенонууд үбһэхуряалгые түргэн ба эмхитэйгээр үнгэргэхэ хамаг бүхы хэмжээнүүдые хараалһан уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсобо.

«Авангард», «Гигант» ба бусад колхозуудаар болоһон суглаануудта хабаадагшад «Авангардынхидай» патриотическа үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа оролсоһон байна. Эдэ колхозуудай үбһэхуряалгада ябаха бүхы членүүд үдэр бүриингөө нормонуудые заатагүй дүүргэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлбэд.

Үбһэхуряалга хурдан темптэйгээр ябуулжа байһан Тарбагатайн түрүү колхозууд силос дараха, набшаһата ба бусад тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэри бишиихашье таһалдуулнагүй. Силос дараха ба бусад тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ ехэнхидээ малажалай фермынхид хабаадалсана. Эдэнэр урда жэлнүүдтэ үбһэ тэжээлээр дутадаг ябадалһаа һургаал абажа, мүнөө ябашье элбэг тэжээл бэлэдхэхын түлөө хамаг хабаяа гаргана хэй.

И. ФЕДОРОВ.

Эмхитэйгээр ажаллана

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба). Адуу малдаа садхалан тэжээл бэлэдхэхые уряалһан «Авангардынхидай» патриотическа үүсхэл халуунаар угтаһан аймагай бүхы колхозууд үбһэхуряалгада эмхитэйгээр ороһон байна.

Үбһэнэй бүхы хүдэлмэриие амжалтатайгаар үнгэргэхые уряалһан «Авангард» артелиинхид үбһэхуряалгаар аймаг соогоо түрүүлэнхэй. Энэ артелиинхид үбһэхуряалгаяа июлиин 1-дэ эхилжэ, олохон гектар сабшаад бухаллаба. Тэрэшэлэн Саянтын, Гильбирын, Каленовско сомсельсоведүүдэй колхозууд үбһэхуряалгые урда жэлнүүдэйнхиһээ амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Гильбирын сомоной Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай членүүд сабшалан дээрэ гараһанһаа хойшо үйлэдбэриин үндэр бүтээсэнүүдые туйланад.

Н. ЧУЛКОВА,
АЗО-гэй главна зоотехник.

Тарилгын хойноһоо таатай зохидоор харууһална

ХЭЖЭНГЭ. (**Телефоноор абтаба**). Түрүү колхозууд тарилга хэһээрээ һанаагаа амаржангүй тэрэнэй хойноһоо оролдосотой һайн харууһалга хэжэ, үндэр баян ургасын түлөө эмхитэйгээр оролсонхой. «Ударник» колхоздо энэ хүдэлмэри бүри һайнаар ябуулагдана. Таряанажалай бригадануудай дэргэдэ тарилгын буртаг үбһэ түүхэ тусгаар звенонууд эмхидхэгдэһэн байна. Буртаг үбһэ түүхэ хүдэлмэридэ ябадаг колхознигуудай олонхидынь эхэнэрнүүд ба үбгэд хүгшэд, хүүгэд юм. Тиин, эдэнэр бултадаа өөһэд хоорондоо мүрысөөд, үдэрэйнгөө нормонуудые 120—150 процент хүртэр дүүргэдэг байна.

Һаяхан эдэ звенонууд ороохото культурануудай тарилгын буртаг үбһэнэй хоёрдохи түүбэриие эхилээ. Түрүүшын ээлжээндэ үрһэнэй участогуудай тарилгын буртаг үбһэн сэбэрлэгдэнэ.

Буртаг үбһэнэй нэгэдэхи түүлгые дүүргэбэ

Үндэр ургаса хуряахын түлөө тэмсэжэ байһан Зэдын түрүү колхозууд тарилгын хойноһоо оролдосотой харууһа хэжэ байна. Тиин, түрүү колхозууд ороохото культурануудай буртаг үбһэнэй нэгэдэхи түүлгые дүүргэбэ. Эдээнэй тоодо Кагановичын, Буденнын нэрэмжэтэ колхозууд оролсомоор байна. Дээрэхи колхозуудай тарилгын буртаг үбһэнэй түүлгэдэ 80 шахуу хүн хабаадалсадаг юм. Мүнөө эдэнэр буртаг үбһэнэй хоёрдохи түүлгэдэ оробо. Тарилгын хойноһоо харууһалха хүдэлмэриие колхозой агротехнигууд Норбоева ба Вершинина гэгшэд хүтэлбэрилдэг юм.

Н. КУДУНСКАЯ.

ХИЛЫН СААНА

Германиин эзэмдэгдэһэн советскэ зоонодо советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигуудые томилолго

БЕРЛИН, июлиин 10. (ТАСС). Германидахи советскэ сэрэгэй захиргаанай главноначальствующи Германидахи советскэ эзэмдэлгын сэрэгүүдэй главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков июлиин 9-дэ приказ гаргажа, тэрээн соогоо провинцинуудые хүтэлбэрилхэ ба өөрын захиргаанай нютагай органуудай хүдэлмэриие хинажа байхын тулада провинцинуудай ба нэгэдэмэл газарнуудай советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигуудай болон гражданска хэрэгүүд тушаа тэдэнэй орлогшонорой тушаалнууд бии болгогдобо гэжэ хэлэнэ.

Генерал-полковник Федюнинский энэ приказаар Мекленбург провинциин советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигаар томилогдобо, энэ провинциин хилэ соо Помераниин баруун хуби Штеттин городгүйгөөр оруулагдаһан байха юм. Гражданска хэрэгүүд тушаа тэрэнэй орлогшоор генерал-майор Скосырев томилогдоо.

Бронетанкова сэрэгүүдэй маршал Богданов Бранденбург провинциин советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигаар томилогдобо, энэ провинциин хилэ соо Франкфурт округой зарим хуби Коттбус городтойгоор орохо юм. Гражданска хэрэгүүд тушаа тэрэнэй орлогшоор генерал-майор Шаров томилогдоо.

Саксония провинциин советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигаар генерал-полковник Кузнецов, тэрээнэй нэгэдэхи орлогшоор—генерал-лейтенант Перхорович ба гражданска хэрэгүүд тушаа орлогшоор—генерал-майор Котиков томилогдоо. Тус провинциин хилэ соо Ангальтын нэгэдэмэл газар оруулагдаһан байха юм.

Генерал-полковник Чуйков—Тюрингия гэжэ нэгэдэмэл газарай советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигаар, гражданска хэрэгүүд тушаа тэрэнэй орлогшоор генерал майор Колесниченко томилогдобо.

Генерал-полковник Катуков Саксония гэжэ нэгэдэмэл газарай советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигаар томилогдоо, энээнэй хилэ соо Силезия провинциин Лигниц округой баруун хуби оруулагдаһан байха юм. Гражданска хэрэгүүд тушаа тэрээнэй орлогшоор генерал-майор Дубровский томилогдоо.

«Провинцинууд ба нэгэдэмэл газарнуудай советскэ сэрэгэй захиргаанай начальнигууд болбол минии батлаһан провинциальна захиргаануудай президентнүүдтэй холбоо байгуулжа, танда үгтэһэн заабаринуудай ёһоор, провинцинуудта зохистой ажабайдалые эмхидхэхэ хэрэгтэ дары орохо ёһотой. Саксония провинциин ба Тюрингия гэжэ нэгэдэмэл газарай президентнүүд ба вице-президентнүүд һүүлдэ баталагдаха байна»,—гэжэ тус приказ соо хэлэгдэнэ.

К. Е. Ворошилов Будапештда бусажа ерэбэ

БУДАПЕШТ, июлиин 10. (ТАСС). Венгридэ байгаа Союзна контрольно комиссиин түрүүлэгшэ Советскэ Союзай Маршал К. Е. Ворошилов мүнөө үглөөгүүр Будапештда бусажа ерээ.

НОМГОН ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ ДАЙН

ЛОНДОН, июлиин 9. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, Номгон далайн баруун-урда зүгтэ байгаа союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин штаб болбол Кюсю гэжэ аралай урда талада ба Формоза гэжэ аралда американска авиаци добтолбо гэжэ мэдээсэнэ. Мүн тэрэшэлэн американска авиаци хадаа Кантон шадар сэрэгэй буу зэбсэгүүдэй бии байһан газарые болон Целебес ба Ява гэжэ аралнууд дээрэхи японско байра барилгануудые бомбодоһон байгаа.

Борнео гэжэ арал дээрэ австралийска сэрэгүүд Баликпапанһаа хойгуур ба зүүн-хойгуур добтолго хэһэн зандаа. Бруней гэдэг булангай оршондо австралийска сэрэгүүд 3 миль урагшаа дабшажа, Мембаткут гэжэ газарта хүрэбэ.

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 9. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын дамжуулхань хадаа, Иводзима гэжэ арал дээрэ базатай байһан американска истребительнэ авиациин самолёдууд Токиогой аэродромуудта добтолбо гэнэ. Тэндэ 33 японско самолёт үгы хэгдэһэн ба 7 самолёт гэмтээгдэһэн байна, үшөө 5 самолёт үгы хэгдэһэн байха бэзэ гэжэ багсаагдана. Американска авиаци долоон самолёдоо гээһэн байгаа.

СССР-тэ НЕМЕЦҮҮДЭЙ ТОНОЖО АБААШАҺАН ЭДЛЭЛНҮҮДЫЕ КАИРТА ХУДАЛДАНА

ЛОНДОН, июлиин 10. (ТАСС). Россида немецүүдэй дээрмэдэһэн эд зөөриие Каирта худалдажа байһан тухай Египедэй худалдаа-наймаанай министерствын мэдүүлгые лондонско радио дамжуулһан байна. Энэнь ехэнхидээ искусствын зохёолнууд, алтан, үнэтэ эдлэлнүүд гэхэ мэтэ байха юм. Тиимэ наймаа хэхые огто хоригдонхой, ушар иимэһээ дээрмэдэгдэһэн юумые худалдагдажа байһан тухай дуулаһан мэдэһэн хүн тэрээн тухай хуули захиргаанда дары мэдээсэхэ ёһотой юм гэжэ энэ министерство мэдээсэнэ.

ИТАЛИ БОЛБОЛ НАЦИОНАЛЬНА НЭГЭДЭЛЭЙ ПОЛЬСКО ПРАВИТЕЛЬСТВЫЕ ТООБО

РИМ, июлиин 7. (ТАСС). Римскэ радиогой дамжуулһанай ёһоор, гадаада хэрэгүүдэй итальянска министерство хадаа тусхай Коммюнике тунхаглаба. Италиин правительство болбол июлиин 6-да болоһон өөрынгөө заседани дээрэ Национальна Нэгэдэлэй Польско Правительствые тоожо абаха гэһэн шиидхэбэри гаргаба гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ.

Физкультурна ба спортивна хүдэлмэриие үргэдхэе

М. ГАСЬКОВ—ВЛКСМ-эй обкомой сэрэгэй хүдэлмэриие эрхилхэ секретарь.

★ ★

Большевигүүдэй парти, советскэ правительство хадаа советскэ залуушуулай физическэ хүмүүжэлэй хэрэгтэ айхабтар ехэ анхарал саг үргэлжэ табижа байһан ба табижашье байна гээшэ. Партиин вождьнор—Ленин ба Сталин хадаа Эсэгэ орондоо ажал хэхэ ба хамгаалхын тулада хэрэгтэй бүхы шанар шадабаринуудтайгаар советскэ хүнүүдые һургаха хэрэгтэй гэжэ нэгэнтэ бэшэ зааһан байха юм.

Эдэ заабаринуудые дахажа, манай орон доторхи партийна, советскэ, комсомольско ба профсоюзна организацинууд болбол физкультура ба спортын хэрэгтэ үргэн ниитэ ажалшадые хабаадуулхын хойноһоо ходо оролдожо байгаа. Физкультура хадаа манай залуушуулай маша һонирхолтой ба дуратай хэрэг болобо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайн хадаа ажалша ниитын сэрэгэй физическэ бэлэдхэлэй тон ехэ удхашанартай байһаниие гэршэлбэ. Советскэ залуушуул патриотическа уялгаяа дүүргэжэ, өөрынгөө физическэ ба дайшалхы бэлэдхэлые улам бүри нарижуулжа байна. Улаан Арми болбол буу зэбсэг эдлэжэ шадаха бэлэдхэлтэй шударгуу хүнүүдые физкультурнигуудай дундаһаа абажа байһан юм.

Агуухэ дайн сэрэг илалтатайгаар дүүрэбэ. Советскэ арад хадаа амгалан тайбан ажалдаа бусажа ерээ. Комсомольско-физкультурна организацинуудай зорилго хадаа залуушуулай дунда физическэ культурын ба спортын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ, тэдэниие спортивна секцинүүд ба командануудай занятида хабаадуулха ябадал болоно.

Энэ жэлдэ манай республикын комсомольско ба физкультурна организацинууд физическэ хүмүүжэлэй хэрэгтэ шухала анхаралаа табидаг боложо байна. Үргэн ниитын спортивна мүрысөөнүүд хэгдэдэг болоо. Тэрээндэ үнгэрөөшэ жэлнүүдэйхиһээ һураггүй олон хүнүүд хабаадалсана.

Спортивна зунай сезон эхилхэһээ хойшо манай эндэ городской ба республиканска 10 мүрысөөнүүд хэгдээ. Тэрэнэй олонхинь түрүүшынхеэ болоһон байха юм.

Жэшээлхэдэ, граната шэдэгшэдэй республиканска мүрысөөн түрүүшынхеэ хэгдэбэ. Тэрээндэ 107 спортивна коллективүүдэй түлөөлэгшэд—3.000-һаа үлүүтэй хүнүүд хабаадалсаа. Майн 1 ба 2-ой үдэрнүүдтэ Улан-Удэ городто, тэрэшэлэн хэдэ хэдэн аймагуудта эстафетанууд хэгдээ. Тэрээндэ 68 спортивна команданууд хабаадалсаһан байха юм.

Нёдондо жэлэйхиһээ һураггүй һайнаар профсоюзно-комсомольско кроссшье үнгэрбэ. Хэрбээ 1944 оной зунай кроссто 15.000 шахуу хүнүүд хабаадалсаһан байгаа һаа, энэ жэлэй майн 13-һаа 27 хүртэр болоһон кроссто 25.000-һаа үлүүтэй комсомолецууд ба залуушуул ябалсаа. Тэрэшэлэн хүнгэн атлетикын городской спартакиада, һургуулинууд ба ажалай резервнүүдэй училищануудай, пионерскэ лагерьнуудай спартакиада болон бусад олон спортивна ниитын хэмжээ ябуулганууд эмхитэйгээр үнгэрбэ. Тэрэшэлэн футболой ба волейболой матчинууд эмхитэйгээр үнгэргэгдэдэг болоо. Эдэ бүхы хадаа физкультура ба спортын хэрэг тээшэ манай залуушуулай һонирхожо оролсодог болоһон ябадалые гэршэлнэ гээшэ.

Физкультура ба спортын хэрэгые хаана һайнаар эмхидхэнэб, комсомольско ба физкультурна эдибхитэдые үргэнөөр хаана хабаадуулнаб, тэндэ физкультура ба спортын нааданууд саг үргэлжэ хэгдэжэ байдаг.

Заиграйн аймагай комсомольско ба физкультурна организацинууд спортивна ниитын хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ талаар муу бэшэ үрэ дүн олоо. Энэ жэлдэ спортивна 6 хэмжээ-ябуулганууд хэгдэжэ, тэрээндэнь 2.835 хүнүүд хабаадалсаа. Аймаг сооонь 32 физкультурна коллективүүд (тэрэнэй 17-нь колхозно) хүдэлмэрилжэ байна. Элдэб янзын секцинүүд ба командануудта 463 хүн, тэрэнэй 374-ниинь колхознигууд бэеын бэлэдхэл хэжэ байна.

Спортивна зунай сезон эхилхэһээ хойшо энэ аймаг соо хүнгэн атлетикын 20 секцинүүд, волейболой 20 секци ба команданууд байгуулагдаа, 30 спортсменүүд гар байлдаа хэжэ, 30 хүнүүд буудалгын һургуули хэжэ байна. Заиграйн аймагай комсомольско организацинууд физкультурна һуралсалда хэрэгтэй болохо хэрэгсэлнүүд тухай ехэхэн оролдолго гаргана. Энэ аймагай комсомолецууд шэнэ жэлһээ хойшо дүрбэн спортивна талмайнуудые, шведскэ гурбан ханануудые, волейболой зургаан талмайнуудые, футболой хоёр полинуудые түхеэрэжэ, спортивна шухала хэрэгсэлнүүдые бэлдээ.

Түнхэнэй, Кабанскын аймагуудта, Бабушкин городто үргэн ниитын физкультурна хүдэлмэри мүн лэ һайжараа. Улан-Удэ городой комсомольско организацинууд спортивна хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр табидаг боложо байна. Эндэ спортивна талмай болон хэрэгсэлнүүдые түхеэрэхэ талаар, спортивна коллективүүд ба һайн дуранай общественуудые эмхидхэлэй талаар бүхэжүүлхын тула нилээд юумэ хэгдээ.

Гэбэшье республикын олохон комсомольско ба физкультурна организацинууд залуушуулай физическэ хүмүүжэл тухай шухала анхаралаа табинагүй. физкультурна ба спортивна хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гэй XIII пленумэй эрилтэнүүдые дүүргэнэгүй. Илангаяа хүдөөгэй хүбүүд басагадай дунда физкультурна хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Залуу үетэниие физкультура ба спортын хэрэгтэ олоорынь хабаадуулжа үшөө шадаагүй байһан ябадал хадаа комсомольско организацинуудай гол дутагдалынь болоно.

Энэ талаар Кударын аймаг жэшээ боложо үгэнэ. Тэрэ аймаг соо нэгэшье колхозно физкультурна коллектив үгы, нэгэшье спортивна команда үгы байха юм. Республика соо хэгдэдэг али нэгэн спортивна мүрысөөн энэ аймаг соо саг үргэлжэ таһалдажа байдаг. ВЛКСМ-эй айком хадаа физкультурна хүдэлмэриие унагаажархёод, тэрэниие һэргээхэ тухай огто ямаршье хэмжээ абанагүй. Залуушуулай физическэ хүмүүжэлэй хэрэгые мүн лэ Баргажанай, Сэлэнгын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай, Улан-Удэ городой хэдэ хэдэн предприяти ба эмхи зургаануудай комсомольско организацинууд тоодоггүй байһан зандаа.

Комсомольско организацинууд хадаа спортивна ниитын хүдэлмэриин иимэ муугаар дэлгэржэ байһан ябадалые саашадаа тэсэхэ ёһогүй.

Физкультурна Бүхэсоюзна үдэр ойртожо байна. Энэ түүхэтэ үдэр хадаа августын 12-то онсо ехэ баяртайгаар, культурна, физическэ хатуужалтай болоһон манай залуушуул хадаа фашизмын харшан хара хүсые диилэһэн ябадалайнь үдэр болон тэмдэглэгдэхэ байна. Энэ үдэр манай советскэ залуушуул хадаа шанга хүсэтэй ба шуран байһанаа, эрэлхэг зоригтой байһанаа Эсэгэ оронойнгоо үмэнэ, агуу ехэ багша Сталинай үмэнэ харуулха байна.

Республикын комсомольско ба физкультурна организацинуудай зорилго юу болоноб гэхэдэ—физкультурна ба спортивна хүдэлмэриин ниитын ургалтые туйлаха, Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэртэ һайнаар бэлэдхэхэ ябадал болоно.

Физкультура ба спортын һургуулида үргэн ниитэ залуушуулые хабаадуулха талаар, БГТО ба ГТО-гой значегуудай нормо бариха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой. Комсомолецууд хадаа энэ хэрэгэй эмхидхэгшэд болохо үүргэтэй. Физкультура хэжэ, шадаха комсомолец бүхэн ГТО-гэй комплексын нормонуудые үгэхын түлөө энэ жэлдэ тэмсэхэ ёһотой.

Хэлхеэ холбооной, уһан замай транспортын, Мехстеклозаводой, загаһанай ба ой модоной ажаүйлэдбэриин дэргэдэхи комсомольско ба профсоюзна организацинууд хадаа физкультурна коллективүүд болон һайн дуранай спортивна общественуудай хүдэлмэриие энэ дары эрид һайжаруулжа шадаха аргатай.

Энэ июль һара соо колхозно физкультурна коллективүүдые эмхидхэхэ талаар шууд хэмжээнүүдые абаха ёһотойбди.

Дайн сэрэгэй үедэ хэдэн олон спортивна хэрэгсэлнүүднай хэрэггүй болобо гээшэ. Тиин олохон комсомольско организацинууд хуушан юумэеэ һэльбэн заһаха, шэнээр хэхэ дүй дүршэлтэй болоо. Манай зорилго хадаа тэрэ дүй дүршэлые дүүрэн хэрэглэжэ, физкультурна ба спортивна хүдэлмэриие һайнаар ябуулхада хэрэгтэй болохо хамаг бүхы шухала хэрэгсэлнүүдые бэлэдхэхэ ябадал болоно.

Пропагандистска хүдэлмэриие спортивна ба физкультурна хэрэгэй аша туһада зорюулха саг тулаа. Энэ июль һара соо предприяти ба колхозууд дээрэ, һургуулинуудта Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэртэ зорюулагдажа, комсомольско-физкультурна активүүд, залуушуулай суглаанууд болохо байна. Иимэрхүү суглаанууд дээрэ физкультура ба спортын гүнзэгы ехэ удхые тайлбарилжа, үргэн ниитые хабаадуулха талаар агитациин шанарые үргэхэ хэрэгтэй.

Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэртэ ниитын спортивна мүрысөөнүүд ба спартакиаданууд, залуушуулай наадан зугаа болохо байна. Августын 12-то Улан-Удэ городой хэдэн мянган хүбүүд басагад физкультурна парадтаа гараха юм.

Комсомольско организацинууд хадаа Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэртэ бэлэдхэхэ ба тэрэниие һайнаар үнгэргэхэ тухай тодорхой түсэб зохёожо, бэлэдхэлэй хүдэлмэриие энэ дары үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Һаяхан болоһон ВЛКСМ-эй обкомой XI пленум хадаа залуушуулай дунда физкультурно-спортивна хүдэлмэриие улам һайжаруулха хэрэгтэй гэжэ республикын комсомольско бүхы организацинуудта эрилтэ табиһан байна. Энэ эрилтые бэелүүлхын түлөө бидэнэр үдэр бүри оролдожо байха ёһотойбди.

Манай республикын комсомольско ба физкультурна организацинууд хадаа физкультурна ба спортивна хамаг бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха. Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэрые угтаха байһаниинь лабтай.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. [illegible]; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Е—00.Г36.

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.

Тираж 5.500.